

Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret

Vår referanse
2022/10-17

Dato
04.07.2024

Referat fra nemndsmøtet 11. og 12. juni 2024

1 INNLEDNING

(1) Den 11. og 12. juni 2024 hadde Ombudsnemnda samling i Oslo. Nemndsmedlem Gjennestad hadde forfall. Ut over et internt administrasjonsmøte samt oppstartsmøte med Riksrevisjonen, bestod samlingen i møter med Danel Hammer, tidligere brigader Gunn Elisabeth Håbjørg, DCAF fra Genève, Etisk råd for forsvarssektoren og sjef Forsvarsstaben.

2 MØTE MED FAGANSVARLIG FOR LIKESTILLING OG MANGFOLD I FORSVARSSTABEN, DANIEL HAMMER

(2) Hammer informerte Ombudsnemnda om arbeidsgruppen for utarbeidelse av direktiv for opptreden og relasjoner i Forsvaret. Direktivet vil sannsynligvis tre i kraft i løpet av 2024. Det skal skrives en veileder til direktivet, som trer i kraft samtidig med direktivet. Hammer vil sammen med nemndas kontor vurdere om og i hvilken grad nemnda kan bidra inn i dette arbeidet.

(3) Direktivet vil gjelde for hele Forsvaret. Det er ikke et direktiv for handlinger som allerede er regulert i norsk lov, men for handlinger som kommer i tillegg til dette, som Forsvaret ikke vil ha i sin organisasjon.

(4) Når direktivet og veilederen er satt i kraft, mener Hammer det er viktig å sørge for at det er ressurser og vilje til å formidle reglens innhold og hensikt til personellet.

3 MØTE MED TIDLIGERE BRIGADER OG SJEF FORSVARETS PERSONELL- OG VERNEPLIKTSSENTER (FPVS), GUNN ELISABETH HÅBJØRG

(5) Håbjørg var invitert for å gi sitt perspektiv på de siste års oppslag om Forsvarets praktisering av forsvarsloven § 10 og militær skikkethet kontra strafferettslig forfølgning.

(6) Ombudsnemnda vil følge opp problemstillingen overfor politiske myndigheter.

4 MØTE MED DCAF OM INTERNASJONALT SAMARBEID MELLOM MILITÆRE OMBUDSINSTITUSJONER

- (7) Director Hans Born og programme manager Daniel Reimers fra DCAF, Genève, var invitert for å fortelle om sin virksomhet, herunder hvordan ICOAF-konferansene driftes og finansieres og mulige internasjonale samarbeidsarenaer for Ombudsnemnda i årene som kommer, jf. forsvarsombudsloven § 2 første ledd bokstav e.

5 MØTE OM OMBUDSNEMNDAS ADMINISTRASJON (UNNTATT OFFENTLIGHET)

- (8) Ombudsnemnda bestemte at dokumentert tapt arbeidsinntekt, som skyldes nemndsaktivitet, skal erstattes i henhold til bestemmelsene som følger av Statens personalhåndbok punkt 10.14.2 nr. III.

6 MØTE MED ETISK RÅD FOR FORSVARSSEKTOREN

- (9) Etisk råd presenterte sitt mandat og sin virksomhet, og mulige samvirkepunkter med Ombudsnemnda. Blant disse er:

- Forsvarets ansvar for opplæring av personellet innen etikk og krigens folkerett.
- Velferd for vernepliktige i førstegangstjeneste. Når inntaket nå skal økes, i anledning «forsvarsløftet», må velferden ivaretas.
- Forsvaret må ha en strategi mot mobbing og seksuell trakassering som skaper gode holdninger, strukturer og praksis.
- Statens ansvar for veteraner og især skadde veteraner. Blir veteranene og deres pårørende tilstrekkelig ivaretatt?

- (10) Etisk råd holder et offentlig møte om verneplikt i november 2024. Ombudsnemnda blir invitert.

- (11) Etisk råd ønsker bl.a. å se på veteranrelaterte problemstillinger i et etisk perspektiv. Ombudsnemnda informerte om sitt planlagte veteranseminar på Bæreia i april 2025 og at Etisk råd vil bli invitert til dette.

6 MØTE MED SJEF FORSVARSSTABEN, GENERALLØYTNANT INGRID GJERDE, OG HR-DIREKTØREN I FORSVARET, CECILIE HEUCH

- (12) Møtet tok utgangspunkt i Forsvarsstabens oppfølging av den nye langtidsplanen, «forsvarsløftet». Sjef Forsvarsstab fremhevet fire satsingsområder: (i) Norges og NATOs situasjonsforståelse i nord, (ii) fornøyelse av Sjøforsvaret, (iii) styrking av luftvern og (iv) økt kapasitet i Hæren og Heimevernet. Langtidsplanen tar høyde både for et konvensjonelt og et høyteknologisk forsvar.

- (13) Forsvarssjefen får et stort ansvar for implementeringen av «forsvarsløftet». Forsvarssjefen utarbeider nå en gjennomføringsplan, som omfatter Forsvarsdepartementet og hele forsvarssektoren.
- (14) Sjef Forsvarsstaben understreket for Ombudsnemnda at personell er den viktigste innsatsfaktoren i «forsvarsløftet». Lønn og incentivordninger, som utarbeides i samråd med arbeidstakerorganisasjonene, utdanningsmuligheter og rerekruttering er blant faktorene som Forsvarsstaben arbeider med.
- (15) HR-direktøren mener det er viktig at man i tillegg til å vurdere behovet for nye bestemmelser, sørger for å utnytte hjemler og muligheter på personalfeltet som allerede finnes. HR-direktøren mener det ligger et uutnyttet potensial der. Videre er det viktig å sørge for en bærekraftig personellforvaltning i forbindelse med «forsvarsløftet». Det gjelder f.eks. for arbeidet mot mobbing og seksuell trakassering.
- (16) Sjef Forsvarsstaben fortalte Ombudsnemnda at Forsvarets ledelse er oppmerksom på at satsingen som Stortinget nå har besluttet, innebærer et vannskille i forhold til den forrige, underfinansierte langtidsplanen og hvordan organisasjonen skal innfri den nye politiske ambisjonen.
- 7 OPPSTARTSMØTE MED RIKSREVISJONEN FOR REGNSKAPET FOR 2024
- (17) Fra Riksrevisjonen møtte avdelingsleder Ola Hollum og Julie Vinæs. Ombudsnemnda orienterte om kontoret og virksomheten. Riksrevisjonen orienterte om erfaringer fra tidligere revisjoner av nemndas regnskap samt en overordnet revisjonsplan for regnskapet 2024.
